

[Chr. Madsen.]

sætning for gennemførelse af en kortere arbejdstid.

Den her omtalte sag blev behandlet sammen med de mange ulovlige strejker i sommeren 1960. Der er mange sager af lignende art. Her skulle der være muligheder for at appellere sagen til en appel-domstol, for der er virkelig mere i denne sag, end den faste voldgiftsret kan dømme om. Det skulle være en appeldomstol, der var sammensat af lige mange faglige og juridiske dommere. Noget lignende har man i sø- og handelsretten. I den nævnte sag var der jo det urimelige forhold, at arbejdsgiveren kunne have gennemført velfærdsforanstaltninger, men ikke ville. Ved en appeldomstol, hvis man ville vedtage en fornuftig lov herom, skulle retsplejen være offentlig som ved vore andre domstole, og ved at nedsætte retten på steder, hvor større stridigheder er opstået, vil der kunne gøres noget for demokratiet inden for fabrikportens område.

Industrielt demokrati kan ikke gennemføres uden love og bestemmelser herom. Den industrielle udvikling, der er i gang, og de mange nye opgaver, vi står over for, kræver en anden opfattelse af forholdene mellem parterne på arbejdsmarkedet. Dette gælder også loven om mægling i arbejdsstridigheder. Den højtærede boligminister, i 1955 det ærede medlem hr. Carl P. Jensen, sagde dengang, at forhandlingsregler har vist sig at være forhandlingsregler. De forhandlingsregler, vi har nu, er ikke bedre. Arbejdsgiverne kan, blot ved at sige nej, forhale overenskomstforhandlingerne langt ud over den 1. marts.

Forud for forhandlingerne bruger begge parter megen tid til at popularisere kravene. Begge parter appellerer til den offentlige mening, som det er nødvendigt at have med sig i en eventuel arbejdskamp.

Fra arbejderside er kravene konkretiseret i mindstelønkravet på 250 kr. om ugen, fra arbejdsgiverside bruges postulaterne: „af hensyn til samfundets økonomi“ og „af hensyn til konkurrencen“ kan der ikke gives nævneværdige løntillæg.

Arbejdsgivernes argumentation er påstande, som de ikke fører bevis for. Lønnen er jo en bestanddel af varens omkostninger, men arbejdsgivernes pris- og avancepolitik

er måske en større del. Løn og indkomster fra fag til fag ligger fuldt oplyst i mange forskellige statistikker, men arbejdsgivernes fortjenester og avancer er der ingen, der kender noget til. Det kan med megen forsinkelse konstateres af årsregnskaberne, at aktieselskaberne har haft meget store fortjenester, men tal, der kan bevisliggøre, at deres egen økonomi ikke kan bære lønforhøjelser, foreligger ikke. Om samfundsökonomien kan bære det; er ikke en sag, arbejdsgiverne alene skal træffe bestemmelse om, og med hensyn til lønforhøjelser, som man af hensyn til konkurrencen med andre lande ikke kan gennemføre, foreligger der jo ikke noget som helst tal eller noget som helst statistisk materiale, der kan give nogen mening herom.

Nu er det omtalte „af hensyn til konkurrencen“ ikke alene et spørgsmål om lønninger; den tyske revaluering er et eksempel herpå. Dansk industri hilste den velkommen, nu kunne den bedre konkurrere med tysk industri. Et andet spørgsmål i denne forbindelse er markedsplaner og toldændringer; det må i alt fald give nogle industrier billigere råvarer. Vi har intet talmateriale herom, vi ved intet om, hvordan arbejdsgiverne beregner deres priser og avancer. Ikke desto mindre forlanger arbejdsgiverne lavere lønomkostninger og dermed mindre lønninger.

Jeg er klar over, at det er meget svært at få de nøjagtige tal frem på dette område, men man kan jo finde forrentningsprocenten for landbruget; den udregnes meget hurtigt og giver et billede af landbrugets indtjeningsforhold, og landbruget er jo selv ganske fermt til at finde ud af, hvordan dansk landbrug står i forhold til andre landes landbrug inden for markedsplanområderne, både de seks og de syv. Man kan skrive lange artikler og komme med statistiske tabeller, der viser, at dansk landbrug er betydeligt ringere stillet end andre landes landbrug, men vi kan altså ikke få noget som helst tal frem, der kan oplyse, hvordan vi står i konkurrencen til andre lande, og ikke noget bevis for de postulater, som arbejdsgiverne fremfører.

Hvis man i lov om mægling i arbejdsstridigheder fik indsat en bestemmelse om, at forligsmanden kan forlange det fornødne økonomiske materiale — og statistisk de-